САКЦИГНИ
Индекс № 30

№ 24 — მთავრობის ორგანო — ყოველდღიური გაზეთი. წელიწადი მეორე

ფასი 2 მან. — კვირა, 1 თებერვალი 1920 წ.

საქართველოს რესპუბლიკა

მთავრობის ორგანო, ყოველდღიური გაზეთი (ოფიციალური და არა ოფიციალური განყოფილებით)

საქართველოს რესპუბლიკა

მიიღება ხელის მოწერა გაზ. „საქ. რესპ." 1920 წლისთვის. გაზეთის ფასი 1 თვით 40 მანეთი, ცალკე ნომერი ყველგან 2 მანეთი. განცხადების ფასი პირველ გვერდზე პეტიტის სტრიქონი 3 მ. 50 კ. მე-4 გვერდზე 3 მ. სამგლოვიარო განცხადება ჩვეულებრ. ზომისა 80 მ. 1 იანვრ. გაზ. ნისიად არავის გაეგზავნება. რედაქციის კანტორის მისამართი: ტფილისი, ბარონის ქუჩა № 6. ტელეფონის 1—82.

სახელმწიფო თეატრი

ოპერა ხ. ი. ევლახიშვილის ხელმძღვანელობით.

კვირას, თებერვლის 1 ს ევლახიშვილის ბენეფისი

კ ა რ მ ე ნ ი

მონაწილეობენ: დავიდოვა, კეპინოვა, სარაჯიშვილი, ინაშვილი. ორშაბათს, თებერვლის 2 ს „ევგენი ონეგინი". სამშაბათს, თებერვლის 3, როგაჩევსკის ბენეფისი „ქეთო და კოტე". ოთხშაბათს, თებერვლის 4 ს დავიდოვას მონაწილეობით „სევილელი დალაქი" და „ბორის გოდუნოვი". ხუთშაბათს, თებერვლის 5 ს „ფაუსტი" და „ვალპურგიის ღამე". პარასკევს, თებერვლის 6 ს „აბესალომ და ეთერი".

კახელ მევენახეთა კოოპერატიული საზოგადოება „კახეთის" გამგეობა

აცხადებს საზოგადოების წევრთა საყურადღებოთ, რომ ორშაბათს 1 მარტს ა. წ. ქალ. ტფილისში საკუთარ შენობაში, გოგოლის ქ. № 63 დილის 10 საათზე დანიშნულია წევრთა საზოგადო კრება. განსახილველია: 1. წევრთა სიის გადასინჯვა. 2. განხილვა და დამტკიცება 1918/19 წლის ანგარიშისა. 3. განხილვა და დამტკიცება 1919/20 წლ. ხარჯთ-აღრიცხვისა და მოქმედების გეგმისა. 4. გამგეობისა და საბჭოს მოხსენება. 5. სარევიზიო კომისიის მოხსენება. 6. წესდების ზოგიერთი მუხლის შეცვლა და დამტკიცება. 7. ორი გამგეობის წევრის არჩევა ნაცვლად თავის ნებით გასულ ესტ. მიხ. პაატაშვილისა და რიგით გასულ ილ. გ. სამადაშვილისა. 8. ორი საბჭოს წევრის არჩევა, 9. ერთი სარევიზიო კომისიის წევრის არჩევა. 10. მიმდინარე საკითხები.

126 1—1 — გამგეობა

საჭიროა მთავარი

ბუღალტერი

სასურველია, მაგრამ არა სავალდებულო ქართული ენის ცოდნა. პირობები შეთანხმებისამებრ.

გორის ქალაქის გამგეობა.

ტფილისის სამაზრო ერობის ტექნიკური განყოფილება ჰყიდის საჯარო ვაჭრობით

ორ ცხენს

კვირას, 1 თებერვალს 12 საათზე [illegible]

ოფიციალური განყოფილება

კ ა ნ ო ნ ი

გასული ხარჯთაღრიცხვის წლის დაუფარავი ხარჯის განაღდებისა.

1. საბიუჯეტო წლის დამლევს მაისის 31 ს დაიხურება საანგარიშო წლის განმავლობაში გახსნილი ყოველგვარი კრედიტი; ამ ვადის შემდეგ შეიძლება განაღდებულ იქნეს მხოლოდ ის ასიგნობანი, რომელიც გამოწერილი იქნენ მაისის 31 დღე, მაგრამ ფულის ნიშნის უქონლობის გამო მათი განაღდება ხაზინამ ვერ შეძლო.

2. სამშენებლო კრედიტები დაიხურება მომავალი საბიუჯეტო წლის დეკემბრის 31-ს.

3. ყოველმა უწყებამ თავის მომავალი წლის ხარჯთაღრიცხვის პროექტში უნდა შეიტანოს საანგარიშო წლის დაუფარავი ხარჯის გასანაღდებლად განსაკუთრებული §-ით საჭირო თანხა; ასეთი თანხის საერთო ჯამი შეაქვს ხარჯთაღრიცხვის პროექტში ფინანსთა მინისტრს.

4. საანგარიშო წლის დაუფარავი ხარჯის გასანაღდებლად მომავალი წლის ბიუჯეტის პროექტში ფინანსთა მინისტრს შეაქვს განსაკუთრებული § ით „გასული წლის ხარჯთაღრიცხვის შეუსრულებელი ხარჯი", საჭირო თანხა მესამე მუხლის ცნობათა მიხედვით.

5. მეოთხე მუხლში აღნიშნული თანხიდან, ფინანსთა სამინისტრო სახელმწიფო კონტროლთან შეთანხმებით აძლევს სათანადო უწყებას საჭიროების მიხედვით დახურული კრედიტის თანაბარ თანხას.

6. კანონი ესე ძალაში შედის დღიდან მიღებისა დამფუძნებელი კრების მიერ.

1920 წ. იანვრის 27-ს.

საქართველოს დამფუძნებელი კრების თავმჯდომარის უფროსი ამხანაგი
ალ. ლომთათიძე.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილე
ნ. ჟორდანია.

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა.

პოლიტიკურ, საერთო სისხლის სამართლისა და სამხედრო დანაშაულობის ჩამდენთა ხვედრის შემსუბუქებისა.

1919 წ. 26 მაისის ქართველი ერის მიერ გამოთქმული ნების ყოფა—საქართველოს დამოუკიდებლობა—1920 წლის იანვრის 12 ს ცნობილ იქნა მოკავშირე სახელმწიფოთა უმაღლეს საბჭოს მიერ და საქართველო სრულუფლებოვან წევრად შევიდა საერთაშორისო ოჯახში. ამ დიდ აქტის აღსანიშნავად, [illegible] ქებლათ დამფუძნებელი კრება ადგენს:

1. მას, ვისაც დღემდე ამა დადგენილების მიღებისა გადაწყვეტილი აქვს სიკვდილით დასჯა, ან ეს სასჯელი უნდა მიესაჯოს დღემდე ჩადენილი ბოროტმოქმედებისათვის, სიკვდილით დასჯა შეეცვალოს ხუთმეტი წლის კატორღად.

2. განთავისუფლებულ იქნეს სამართლისა და სასჯელისაგან ის, ვინც პასუხისგებაშია მიცემული სისხლის სამართლის დებულების მე-100 მუხლით გათვალისწინებულ ბოროტმოქმედებისათვის.

ეს მუხლი არ ვრცელდება იმაზე, ვისაც ბრალად ედება სხვა მძიმე დანაშაულობა, რომლისთვისაც კანონით დადებულია ყოველი უფლების აყრა, აგრეთვე წამქეზებლებზე, ხელმძღვანელებზე და მეთაურებზე იმ დანაშაულობისა, რომელიც გათვალისწინებულია სისხლის სამართლის დებულების მე-100 ს-ე მუხლში.

3. განთავისუფლებულ იქნეს სამართლისა და სასჯელისაგან ის, ვისაც დღემდე ამა დადგენილების მიღებისა ჩაუდენია ისეთი დანაშაული, რომლისთვისაც კანონით განსაზღვრულია სასჯელი არა უდიდესი ციხეში ან სატუსაღოში დამწყვდევისა, თუნდაც ამ სასჯელს თანა სდევდეს უფლებათა აყრა ან შეზღუდვა; აგრეთვე ის, ვისაც უფრო მძიმე დანაშაულისათვის მისჯილი აქვს ან მიესჯება ასეთივე სასჯელი.

ეს მუხლი არ ვრცელდება იმაზე, ვისაც სასჯელთა დებულების 77 მუხ. ძალით (კანონთა კრებული ტ. XV 1885 წ. გამოცემა) პატიმართა გამასწორებელ რაზმში გაგზავნა უნდა შეეცვალოს სატუსაღოში დამწყვდევით, აგრეთვე იმაზე, ვისაც ბრალად ედება პირადი პატივის შელახვა, თვითნებობა, ფიზიკური ხელშეუხებლობის და ჯანმრთელობის წინააღმდეგი დანაშაული, რომელთა შესახებ საჩივარი მხოლოდ კერძო წესით აღიძვრის.

4. განთავისუფლებულ იქნეს სამართლისა და სასჯელისაგან, ის, ვისაც 1918 წლის მაისის 26-მდე ჩაუდენია დანაშაული, გარდა ისეთისა, რომლისთვისაც კანონით დადებულია კატორღით დასჯა.

5. განთავისუფლებულ იქნეს გასამართლების ყოველი შედეგისაგან ის, ვისზედაც ვრცელდება ამა დადგენილების მე 3 და მე-4 მუხლის ძალა. ამათგან, ვისაც მისჯილი ჰქონდა უფლების აყრა ან შეზღუდვა, აგრეთვე მათ შვილებს, დაბადებულთ განაჩენის დადების შემდეგ, დაუბრუნდეთ ყოველი უფლება, რომელიც მათ ეკუთვნოდათ გასამართლებამდე.

ამ მუხლის ძალით უფლებები დაუბრუნდეს იმათაც, ვინც უკვე მოიხადა სასჯელი ამა დადგენილების გამოცემამდე.

6. მას, ვისაც ამა დადგენილების მიღების დღემდე ჩადენილი ბოროტმოქმედებისათვის მისჯილი აქვს ან შემდეგში მიესჯება კატორღა, პატიმართა გამასწორებელი განყოფილება უფლების და უპირატესობის აყრით, სასამართლოს მიერ დადებული სასჯელის ვადა ნახევრად შეუმცირდეს, ხოლო უვადო კატორღა შეეცვალოს თორმეტი წლის კატორღად. კატორღის ვადის შემცირების დროს სათანადოდ უნდა შემცირებულ იქნეს გამოსაცდელი ხანის ვადაც.

7. მე-6 მუხლში აღნიშნულ პირთ, პატიმართა გამასწორებელ განყოფილებაში სასჯელის მოხდის შემდეგ, მიეცეთ უფლება ყოველგან ცხოვრებისა გასამართლების ყოველივე შედეგისაგან განთავისუფლებით და უფლების დაბრუნებით ამა დადგენილების მე-5 მუხლის თანახმად. მოქმედება ამა მუხლისა გავრცელებულ იქნეს იმ პირებზედაც, ვინც უკვე მოიხადა გადაწყვეტილი სასჯელი დღემდე ამა დადგენილების მიღებისა.

8. ამა დადგენილების ძალით სასჯელისაგან განთავისუფლება არ ანთავისუფლებს დანაშავეს ზიანისა და ზარალის ანაზღაურებისაგან, პატრონის, [illegible] ბის ანაზღაურებისაგან, აგრეთვე კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ნივთების და საგნებით ჩამორთმევისა ან მათის ღირებულობის გადახდევინებისაგან და ყველა იმის გასწორებისა ან მოსპობის ვალდებულობისაგან, რაც ჩადენილია კანონის მოთხოვნილების წინააღმდეგ.

9. იმ შემთხვევაში, როცა ვისმე სასჯელი უნდა დაედოს დანაშაულობათა გაერთიანების და სასჯელთა შეერთების წესის მიხედვით ისეთ მოქმედებათათვის, რომელთაგან ზოგს ეხება ეს დადგენილება, ზოგს კი არა, დადგენილება ესე გავრცელებულ უნდა იქნეს მხოლოდ პირველზე, რის შემდეგ სასჯელის საერთო ვადა განისაზღვრება შეერთებისა და გაერთიანების წესების მიხედვით.

10. განთავისუფლებულ იქნეს საკატორღო მუშაობისაგან ის, ვინც დასჯილია ან უნდა დაისაჯოს ბოროტმოქმედებისათვის, რომელიც ჩადენილია ამა დადგენილების მიღების დღემდე—არა სრულწლოვანთაგან 18 წლის შესრულებამდე. ასეთებს კატორღა შეეცვალოს სატუსაღოში დაპატიმრებით და ვადა გაუნახევრდეს.

11. ის, ვინც გაიქცა იმ ადგილიდან, სადაც დამწყვდეული იყო, ან კატორღიდან, არ დაისჯება გაქცევისათვის, უკეთუ ამა 1920 წლის მარტის 12-მდე თავისი ნებით დაბრუნდება დამწყვდევის ადგილას ან გამოცხადდება მთავრობის დაწესებულებაში თავის საცხოვრებელ ადგილას, მხოლოდ დაბრუნებულ იქნება იმ მდგომარეობაში, რომელშიაც გაქცევამდე იმყოფებოდა, ჩაერიცხება მისთვის განსაზღვრული სასჯელის ვადის ის ნაწილი, რომელიც უკვე მოხდილი ჰქონდა გაქცევამდე, და ამა დადგენილებით ბოძებული შეღავათიც მიეცემა.

12. მოქმედება ამა დადგენილებისა ვრცელდება აგრეთვე იმ პირებზე, ვისაც წინად ებოძება ხვედრის შემსუბუქება, იმ პირობით კი, რომ ამა დადგენილებით ბოძებულ შეღავათის განსაზღვრის დროს საფუძვლად უნდა მიღებულ იქნეს სასჯელის ვადა, დანიშნული უკანასკნელად ბოძებულ შეღავათით.

13. ის, ვინც დღემდე ამა დადგენილების მიღებისა მოიხადა სასჯელი, განთავისუფლებულ იქნეს სასჯელთა დებულების 58^1, 58^2, 58^3, მუხლებში სისხლის სამართლის წესდების 34 მუხლში აღნიშნულ შედეგებისაგან.

14. განთავისუფლებულ იქნეს დაპატიმრებისა და ფულით დაჯარიმებისაგან ის, ვისაც სავალდებულო დადგენილების დარღვევისათვის აქვს ეს დაპატიმრება და ჯარიმა გადაწყვეტილი ადმინისტრატიული წესით.

15. ამა დადგენილებაში აღნიშნული ზომების განხორციელება მიენდოს სათანადო სასამართლო დაწესებულებათ, უკეთუ განაჩენი ჯერ დადგენილი არ არის, ან კანონიერს ძალაში არ არის შესული. ამ წესის [illegible] არ არის მიმართული, მხოლოდ დანარჩენ შემთხვევაში საპროკურორო ზედამხედველობას, რევოლიუციონურ ტრიბუნალების და სამხედრო საგანგებო სასამართლოების მიერ გარჩეული საქმეები გარჩეულ იქნეს ოლქის სასამართლოებში—კუთვნილებისამებრ.

16. ამა დადგენილების განხორციელებით გამოწვეული ყოველი საეჭვო საკითხი, აგრეთვე შუამდგომლობანი სასჯელისაგან განთავისუფლებისა და უფლების აღდგენის შესახებ გადაწყვეტილ იქნეს სათანადო სასამართლო დაწესებულებათა მიერ სასამართლოს სხდომაზე.

17. მას, ვინც გამოძიებაში ან სამართალშია მიცემული და ამ დადგენილების ძალით უნდა განთავისუფლებულ იქნეს სამართლისა და სასჯელისაგან, თუ მოისურვებს სასამართლოს წინაშე გამართლებას, შეუძლიან ორი კვირის განმავლობაში დღიდან სასამართლო დაწესებულების დადგენილების გამოცხადებისა [illegible] შემდეგში მოიწვევს ამა დადგენილების ძალით გამოძიებისა და სამართლისაგან განთავისუფლება და არ მოისურვებს ამით ისარგებლოს, მას შეუძლიან იმავე ხნის განმავლობაში ითხოვოს თავის საქმის დაბოლოება მიღებული წესით. უკეთუ ასეთი პირნი გამტყუნებულ იქნებიან, მათზე არ გავრცელდება ეს დადგენილება.

18. ამა დადგენილებით ბოძებული შეღავათი არა ვრცელდება იმაზე, ვინც სპეკულიაციისათვის პასუხისგებაშია მიცემული, ან სასჯელი აქვს გადაწყვეტილი (1918 წ. სექტემბრის 17-ის კანონი სპეკულიაციასთან ბრძოლისა მუხ. 1—7); აგრეთვე იმაზე, ვისაც სასჯელი აქვს გადაწყვეტილი ან შემდეგში იქნება გასამართლებული ამა დადგენილების მიღების დღემდე ანგარების მიზნით ჩადენილ თანამდებობის დანაშაულისათვის, გარდა მეოთხე მუხლში აღნიშნულ პირთა.

19. განთავისუფლებულ იქნეს სამართლისა, სასჯელისა და ყოველი მისი შედეგისაგან ის პირი, რომელსაც დღემდე ამა დადგენილების მიღებისა ჩაუდენია დანაშაული, გათვალისწინებული 1919 წლის ივნისის 27-ს „ჯარის ნაწილებიდან გაქცევისა და ნებადაურთველად წასვლისათვის" და 1919 წლის აგვისტოს 2 ის „სამხედრო ბეგარის აუსრულებლობისა და ამ დანაშაულის დაფარვისა და წაქეზებისა" დასჯის დეკრეტებით.

ამ მუხლის ძალა არ ვრცელდება იმ სამხედრო ვალდებულებზე—რომელნიც ან სრულიად არ გამოცხადებულან სამხედრო ბეგრის მოსახდელად, ან ჯარის ნაწილებიდან არიან გაქცეულნი, ან ნებადაურთველად წასულნი, დღემდე ამა დადგენილების მიღებისა, უკეთუ ისინი თავის ნებით არ გამოცხადდებიან სამსახურში ან ადგილობრივ მთავრობის წარმომადგენელთან ამა წლის მარტის 1-მდე.

20. დადგენილება ესე სისრულეში მოყვანილ იქნეს დეპეშით.

საქართველოს დამფუძნებელი კრების თავმჯდომარის უფროსი ამხანაგი
ალ. ლომთათიძე.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ჟორდანია.

ბრძანება

რესპუბლიკის მთავრობისა სამხედრო საქმეთა უწყების მიმართ.

27 იანვარი, 1920 წ., № 5

შენიშნულია რომ მრავალი პირი, რომლებიც არ იმყოფებიან რესპუბლიკის ჯარების ნამდვილ სამსახურში, მიუხედავად [illegible] გაფრთხილებისა და [illegible] ატარებენ [illegible] ნიშნებს, რომლებიც [illegible] რესპუბლიკის [illegible] აგრეთვე სხვა და სხვა გვარ სამხედრო ფორმას.

[illegible] რომ სამხედრო ფორმის [illegible] რესპუბლიკის საზღვრებში [illegible] ლდნენ დაიცვან ტანისამოსის დაწესებული ფორმა და მუდამ თან იქონიონ პიროვნების მოწმობა სათანადო უფროსებისაგან მიცემული.

ამ ბრძანების შესრულება სასტიკი პასუხისმგებლობით ევალება გარნიზონების უფროსებს და კომენდანტებს, რომელთაც მიუწერიათ მიიღონ მათგან დამოკიდებულ ყოველგვარი ზომები ამ საკითხის მოსაწესრიგებლად.

ეს ბრძანება არ ვრცელდება რესპუბლიკის საზღვრებში მყოფ უცხო სახელმწიფოთა მისიების წარმომადგენლებზე.

სამხედრო მინისტრი **გრ. ლორთქიფანიძე.**

არა ოფიციალური განყოფილება

მთავრობაში

22 იანვრის სხდომა.

დაესწრნენ: მთავრობის თავმჯდომარე **ნოე ჟორდანია**; მინისტრები: ბ-ნნი კანდელაკი, ხომერიკი, არსენიძე, ერაძე, ლორთქიფანიძე; სახელმწიფო კონტროლიორი ბ-ნი გოგიჩაიშვილი; მინისტრთა ამხანაგები: ბ-ნნი ცინცაძე, ქარცივაძე, გიდევანიშვილი, ჭიჭინაძე, ჭავალიანი; დეპარტამენტების დირექტორები ბ-ნნი ჭიჭინაძე, ჟორდანია; საქმეთა მმართველი ქ. ჯაფარიძე, მდივანი დ. ლომთათიძე.

რკინის გზის ხიდების დაცვა.

რკინის გზის ხიდების დაცვა [illegible] მათი [illegible] კომენდანტისათვის დაქვემდებარებით.

მიწათ-მოქმედების სამინისტროს უწყებათა მოსამსახურეების ჯამაგირების ახალი ნორმები.

წარმოდგენილი მოხსენება მიწათ-მოქმედების სამინისტროს უწყებათა მოსამსახურეების ჯამაგირების ახალი ნორმების შემოღების შესახებ მიღებულ იქნას და დასამტკიცებლათ გადაეცეს დამფუძნებელ კრებას.

სახაზინო [illegible] ნაწილების გაერთიანება.

ტფილისის საგანგებო და საოლქო სასამართლოების სახაზინო ნაწილები გაერთიანებულ იქნას.

შინაგან საქმეთა სამინისტროში.

ყაჩაღების მოკვლა.

დუშეთიდან შინაგან საქმეთა სამინისტროს აცნობებენ:

24 იანვარს [illegible] დუშეთის მაზრაში [illegible] იქნა [illegible] რადგან გზაში გაქცევა დააპირა.

— ეკატერინოვკიდან შინაგან საქმეთა სამინისტროს აუწყებენ, რომ იქ მოკლულ იქმნა ცნობილი ყაჩაღი ფაშა ყარამან ოღლი.

ცნობილ ყაჩაღების დაჭერა.

დუშეთიდან შინაგან საქმეთა სამინისტროს აუწყებენ, რომ იქ დაუჭერიათ და გამომძიებლისათვის გადაუციათ ყაჩაღები ჩიხელი და სარიტაშვილი, რომელთაც სხვა და სხვა მკვლელობა ბრალდებათ.

რკინის გზის ტელეგრაფის დაცვისათვის.

შინაგან საქმეთა მინისტრის კანცელარიამ ცირკულიარული წინადადება მისცა ყველა მაზრის მილიციის უფროსებს, რათა რკინის გზის მახლობლათ მდებარე სოფლების მცხოვრებთა მიერ ტელეგრაფის ხაზის დაზიანების წინააღმდეგ მიღებულ იქმნას ენერგიული ზომები და ყველა დამნაშავენი პასუხისგებაში იქნენ მიცემული.

ცნობები თემთა მოხსახლეების შესახებ.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს კანცელარიამ ცირკულიარული წინადადებით მიმართა ერობებს და ქალაქებს, რათა რესპუბლიკის გენერალურ შტაბის სამოქლ ზაცრო ნაწილს ცნობები გაუგზავნონ მაზრის შემადგენელ თემთა მოსახლეობის შესახებ, რისთვისაც ერობებს და ქალაქებს ცირკულიარით ერთათ დაეგზავნათ შემუშავებული ფორმა ცნობების შესადგენათ.

განათლების სამინისტროში.

სასწავლებლების გათბობის შესახებ.

ტფილისში არსებულ „მექარხნეთა საზოგადოებას“ თითქმის ყველა სასწავლებლებთან აქვს დადებული ხელშეკრულება ხსენებულ სასწავლებლების გათბობის შესახებ. შემჩნეულია, რომ ხან მაზუთის უქონლობის და ხან სხვა მიზეზებით ხსენებული საზოგადოება არ ასრულებს თავის ვალდებულებას, რის გამოც სასწავლებლებში სწავლა ძნელდება, მოწაფენი ავად ხდებიან სიცივის გამო და ხან კი სასწავლებლების გამგეობა იძულებულია მოწაფეები გაანთავისუფლოს ხოლმე. ამის გამო განათლების სამინისტრომ ყველა ეს ცნობა ფინანსთა და ვაჭრობა მრეწველობის სამინისტროს და სთხოვა შესაფერი ზომები მიიღოს, რათა ზემოხსენებულმა საზოგადოებამ თავისი მოვალეობანი პირნათლათ შეასრულოს.

დანიშვნა.

სატეხნიკო და საპროფესიო სასწავლებების ყოფილი გამგე მ-ხ. თაქთაქიშვილი დაინიშნა ტფილისის 1 საკომერციო სასწავლებლის სამზრუნველო საბჭოში განათლების სამინისტროს წარმომადგენლათ.

მისალმება.

სამინისტრომ შემდეგი შინაარსის დეპეშა გაუგზავნა სომხეთის განათლების მინისტრს:

უგულითადესი სიხარულის გრძნობით მივესალმები უნივერსიტეტის, უმაღლესი კულტურის აკვანის, გახსნას. სომხის ერის ცხოვრებაში ეს ფაქტი მნიშვნელოვანი და დიადია; ცოდნა და სწავლა რესპუბლიკის ძალა და სიმკვიდრეა. უნივერსიტეტის საშუალებით ხალხის ფართო წრეები ეზიარებიან მეცნიერებას და თვით ხალხი შესძლებს ღირსეულ ადგილის დაჭერას კულტუროსან ერთა ოჯახში. გაუმარჯოს სომხეთის უნივერსიტეტს ვუსურვებ მას აყვავება—წარმატებას.

მადლობა მისალმებისათვის.

სამინისტრომ სამაგიერო დეპეშა მიიღო სომხეთის განათლების მინისტრიდან:

მადლობას გიძღვნით სალამისათვის. იმედი მაქვს ქართულ უნივერსიტეტთან თანამშრომლობით მეცნიერული აზრი შესძლებს გამოარკვიოს და გადაჭრას წინა აზიის ისტორიული, მიმდინარე და მომავალ ცხოვრების ძირითადი პრობლემები-ადგილობრივ ხალხთა კეთილდღეობისა და საერთო საკაცობრიო მეცნიერების წარმატებისათვის.

განათლების მინისტრი **ალბალიანი.**

მიწათ-მოქმ. სამინისტროში.

დედობისა და ბავშვთა დაცვის საზოგადოების შუამდგომლობა.

დედობისა და ბავშვთა დაცვის საზოგადოებას უარი ეთქვა მის შუამდგომლობაზე, რომ მისთვის დროებით იჯარით გადაეცათ კოჯორში ყოფილ ამიერ-კავკასიის ქალთა ინსტიტუტის საგარაკო შენობები საზოგადოების საჭიროებათათვის.

ციხის ძირის ფერმა.

ბორჯომის მამულთან ყოფილ „ციხის ძირის ფერმის“ აღსადგენათ გაგზავნილმა კომისიამ ახალქალაქის მაზრაში დუხობორებისაგან შეიძინა სხვა და სხვა ჯიშის: 46 ძროხა, 12 ცხენი.

განზრახულია შეძენილ იქმნას 300 სული საქონელი, რომლის ბადლათ მცხოვრებნი ჯამაგირს მოითხოვენ.

დამფუძნებელი კრება

30 იანვრის სხდომა.

თავმჯდომარეობს ალ. ლომთათიძე.

დეკრეტი 800 მილიონი მანეთის ბონის გამოცემისა.

ხვ მდივანი (მომხსენებელი) აღნიშნავს, რომ ეს მესამე მისიაა. თუ ახლამდე არ ისარგებლა მთავრობამ ემისიის უფლებით, ეს იმით აიხსნება, რომ შემოსავალმა მოლოდინს გადააჭარბა, 7 ნოემბრიდან 15 იანვრამდე შემოსულ გადასახადის სახით 90 მილიონი მან. ნახევარ საბიუჯეტო-აღრიცხვო წლის განმავლობაში კი შემოსულა სულ გადასახადი 169 მილიონი მანეთი, ბიუჯეტით კი ნავარაუდევი იყო 120 მილიონი მანეთი. ამ შემოსავალში არ შედის მიწათ-მოქმედების და რკინის გზის უწყებათა შემოსავალი, რადგანაც ის შემოსავალი უწყების ხარჯებს უნდება. ხარჯი ასე ნაწილდება: სამხედრო სამინისტროს 67 მილიონი მან. სახალხო განათლებას—45 მილიონი, მომარაგების სამინისტროს 174 მილიონი მანეთი, სულ 352 მილ. მან. ამის გარდა დამფუძნებელი კრების დეკრეტებით არის სესხად გაცემული სხვა და სხვა ორგანიზაციებისადმი რამოდენიმე მილიონი მან. ემისია საჭიროა იმიტომ, რომ მომავალში ხარჯები უფრო მეტი იქნება, ვინაიდან დამფუძნებელმა კრებამ გაიღო მთელი რიგი დეკრეტებისა მონოპოლიის შესახებ, მარტო თამბაქოს მონოპოლიის განხორციელებას დასჭირდება ერთი მილიარდი მანეთი. გარდა ამისა მიწათ მოქმედების სამინისტროს განზრახული აქვს მთელი რიგი ზომების მიღება სახალხო მეურნეობის ჯეროვან დონეზე დასაყენებლათ, ყველა მიწები უნდა დაითესოს, მარტო ყარაიაზის ველის მორწყვას სულ მცირეთ რომ ვიანგარიშოთ 15 მილიონი მანეთი მაინც დასჭირდება. ამ მოკლე ხანში უნდა გაიხსნას სახელმწიფო ბანკი, რომელსაც, თანახმად დამფ. კრების კანონისა, უნდა მიეცეს 50 მილიონი მან. გარდა ამისა სატარიფო პალატის დადგენილებით ჯამაგირები უნდა მიემატოს ყველა სახელმწიფო დარგის მუშა მოსამსახურეებს, რაც დიდ ხარჯებს მოითხოვს. ამიტომ ემისია უნდა გაგრძელებულ იქნას. მართალია, ეკონომიური მდგომარეობის [illegible] გამოსწორება შეუძლებელია, მაგრამ ჩვენ ამ მოკლე ხანში მოველით რეალიზაციას სამონოპოლიო საგნებისა და გვწამს, რომ ეს გააუმჯობესებს ჩვენს მდგომარეობს. ამ ახლო მომავალში უნდა აღებულ იქნეს საგარეო სესხი.

საქართველოს კონსტიტუციისთვის.

3.

ნამდვილი პოლიტიკური დემოკრატიის საფუძველია ხალხის სუვერენიტეტის აღიარება. ყოველი უფლობის ანუ ხელისუფლების წყარო ხალხშია. ყოველი ძალა უფლება ხალხიდან შომდინარეობს ყველა დიდ სახელმწიფოებრივ საკითხში უკანასკნელი გადამწყვეტი ხმა ეკუთვნის ხალხს. ამას მოითხოვს დემოკრატიის პრინციპი.

მაგრამ დემოკრატიის ეს ძირითადი სახელმწიფოებრივი პრინციპი ყველა პოლიტიკურ დემოკრატიაში ერთგვარათ არ სახიერდება. ზოგან ხალხი პირდაპირ, განუყოფელათ უშუამავლოთ ახორციელებს სახელმწიფოს კანონმდებლობითს და მმართველობითს ფუნქციებს. ეს პირდაპირი დემოკრატიაა. ზოგან ხალხი, თანახმად უფლობათა დაყოფის თეორიისა, განსაზღვრულ პირობებში თავის წარმომადგენლებს აბარებს სახელმწიფოს კანონმდებლობითი და მმართველობითი ფუნქციების ასრულებას, აშორებს რა პრინციპიალურათ ერთიერთმანეთს კანონმდებლობით ხელისუფლებას (ძალ უფლებას) და აღმასრულებელ ხელისუფლებას (მმართველობას). ამას დავარქვათ უბრალოდ წარმომადგენლობითი დემოკრატია. ზოგან კი ხალხი კანონმდებლობას დემოკრატიულათ არჩეული პარლამენტის საშუალებით, ხოლო მთავრობა დაკავშირებულია პარლამენტთან თავის წარმოშობით და მის წინაშე პოლიტიკური პასუხისმგებლობით. ეს პარლამენტარული დემოკრატიაა.

აქეთია ის სამი ძირითადი ტიპი პოლიტიკური დემოკრატიის, რომელიც ამა თუ იმ ცვლილებით ბატონობს დღეს სხვა და სხვა რესპუბლიკებში. პირდაპირი დემოკრატიის სამშობლოა შვეიცარია. წარმომადგენლობითი დემოკრატიის (დემოკრატია განაწევრებული ანუ ხელმწიფებით ან ძალა უფლებით) ჭეშმარიტ ნიმუშათ დღეს ამერიკა უნდა ჩავთვალოთ. ხოლო პარლამენტარული დემოკრატიის კლასიკურ მაგალითს იძლევა საფრანგეთის რესპუბლიკა.

(იხ. პროფ. ი. გაჩეკი „საზოგადო სახელმწიფო უფლება“. რუს. ტ. II. „თანამედროვე დემოკრატიის უფლება“).

მაშასადამე ჩვენ შეგვიძლია დემოკრატიული რესპუბლიკის ფორმები განყენებულათ ზემოხსენებული დახასიათების მიხედვით დავანაწილოთ შემდეგ ნაირათ:

დემოკრატიული რესპუბლიკა შვეიცარიული ტიპის პირდაპირი დემოკრატიით; 2) დემოკრატიული რესპუბლიკა ამერიკული ტიპის დუალისტური, უფლობა-განაწევრებული დემოკრატიით; და 3) დემოკრატიული რესპუბლიკა ფრანგული ტიპის პარლამენტარული დემოკრატიით.

საქართველოს დამფუძნებელი კრების უზენაესი ნების აღიარებით საქართველო გამოცხადებულია დემოკრატიულ რესპუბლიკად. დამოუკიდებლობის აქტის ფორმულა, რომელიც დამფუძნებელმა კრებამ დაადასტურა, ამბობს რომ დამოუკიდებელი საქართველოს პოლიტიკური ფორმა არის დემოკრატიული რესპუბლიკა.

აქედან არ სჩანს თუ როგორი ტიპის უნდა იყოს ჩვენი დემოკრატიული რესპუბლიკა თავის პოლიტიკური დემოკრატიის შინაარსით, რომელ ზემოთ ჩამოთვლილ ტიპურ ფორმათაგანს უნდა ჰგავდეს იგი თავის კონსტიტუციური აგებულობით, პირდაპირ დემოკრატიას უნდა წარმოადგენდეს ის, უფლობა-განაწევრებულ დემოკრატიას თუ წმინდა პარლამენტარულ დემოკრატიას.

ეს კითხვა ჩვენი სახელმწიფოებრივი წესწყობილების ძირითადი კითხვაა. ის არის აგრეთვე ღერძი მთელი კონსტიტუციის. ამ კითხვის გადაჭრაზეა დამოკიდებული კონსტიტუციის ხასიათი, ბუნება და მიმართულება. ამიტომ ხდება აუცილებელი ეხლავე, სანამ კონსტიტუციის გამოქვეყნებულ პროექტის განხილვას შეუდგებოდეთ ნაწილ-ნაწილად და მუხლობრივ, განვიხილოთ კონსტიტუციის ხერხემალი, მთავარი ჩონჩხი, რომელზედაც ბუნებრივად დამყარებულია მთელი შენობა, მისი ყველა მნიშვნელოვანი და არა მნიშვნელოვანი ნაწილები. ე. ი. განვიხილოთ ის, თუ როგორი ტიპის დემოკრატიაა ჩვენი დემოკრატია, როგორი ფორმის რესპუბლიკაა ჩვენი დემოკრატიული რესპუბლიკა და როგორ პრინციპზეა აღმოცენებული სხვა და სხვა ძალა-უფლების, თუ ხელისუფლებათა ურთიერთული დამოკიდებულება.

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ იდეალურად ყველაზე უკეთესი დემოკრატია ეს პირდაპირი და შვეიცარიული დემოკრატიაა. თუ არჩევაზე მიდგება საქმე, ცხადია ასეთ დემოკრატიას ავირჩევდით და ჩვენს რესპუბლიკანურ კონსტიტუციას პირდაპირი დემოკრატიის პრინციპს დავუდებდით საფუძვლად, მაგრამ მარტო არჩევით და პირდაპირ წინდახედულობით ვერ ვიხელმძღვანელებთ ჩვენ საქართველოს კონსტიტუციის ფორმის გამოჭრის საქმეში. ყოველი ქვეყანა თავის ბუნებრივი გზით ვითარდება და მიუხედავად სხვა ქვეყნების ისტორიულ-კულტურულ გავლენისა თავის პოლიტიკურ დაწესებულებებს თავისებურობას აძლევს. ერთი საზომის გამოჭრა ყველასათვის შეუძლებელია. სხვა და სხვა ერის ცხოვრება იმდენად რთული, იმდენად მრავალ მხრივი და განსხვავებულია, რომ მათი სავსებით ერთნაირ კალაპოტში მოქცევა, მათი უფლებრივი და კონსტიტუციური ვითარების სრულებით ერთგვარ ყალიბში ჩამოსხმა შეუწყნარებელია ისტორიულად, პოლიტიკურად და კულტურულად. ყოვლის შემძლებელმა ნაპოლეონმა 1798 წ. სცადა შვეიცარიისთვის მოეხვია თავზე მის მიერ მოწონებული ცენტრალიზმი და გამოაცხადა შვეიცარიის უნიტარიული დემოკრატიული რესპუბლიკა, ერთი და განუყოფელი, მსგავსად საფრანგეთის ერთნაირი რესპუბლიკისა. მაგრამ შვეიცარიის ხალხმა არ მიიღო ცენტრალისტური დემოკრატიზმი, როგორც მისთვის შეუსაბამო და შეუფერებელი. ნაპოლეონიც იძულებული გახდა შერიგებოდა ამას და ეთქვა—„ჩანს, ცენტრალიზაცია ალპების ყვავილი არ ყოფილაო.

საქართველო პირწმინდათ ვერც შვეიცარიულ სისტემას გადმოიღებს, ვერც ამერიკულ სისტემას და ვერც ფრანგულ სისტემას. ის იმდენათ თავისებურს ისტორიულ-გეოგრაფიულ არეში იმყოფება, იმდენათ განსაკუთრებულ კულტურულ-ეკონომიურ წრეში და უკლებრივ პოლიტიკურ და საერთაშორისო პირობებშია ჩაყენებული, რომ აუცილებლად საჭიროებს რამოდენიმედ განსხვავებულ კონსტიტუციურ წყობილებას, თუ გნებავთ შერეული სისტემის წყობილებას, რომელიც კერძოდ, საკუთრივ არც ერთ ზემოდახასიათებულ სამ ფორმათაგანს არ ჰგავს სავსებით და ყველაფერში, მაგრამ შესაძლებელია თავის არსებითი თვისებით მიემგზავსოს საშუალოდ შემუშავებულ ტიპს.

და მართლაც შესაძლებელია საქართველომ ერთიანათ შვეიცარიული სისტემა მიიღოს და თავის კონსტიტუციით პირდაპირი დემოკრატია დააკანონოს? ვნახოთ.

წმინდა, პირდაპირი დემოკრატია დღეს გაბატონებულია შვეიცარიის რამოდენიმე კანტონში, ურიში, აპენცელში, უნტერვალდენში და სხვა აქ არის ხალხის პირდაპირი კანონმდებლობა და ხალხის პირდაპირი მართველობა: ეს არის dancqemeinden. მთელი კანტონის ხალხი ყოველ წლიწადს ერთად

არ და იმ ვალუტაზე უნდა აეგო ჩვენი ფულის სისტემა, მაშინ საზღაურება გვექნება ალვკვეცით ემისია.

დასასრულ მომხსენებელი აღნიშნავს, რომ რაოდენობა ჩვენი პასუხისმგებლობით გამოცემული ბონებისა უდრის 2 მილიარდ მანეთს (800 მილიონიანით), რაც სტერლინგზე გადატანით შეადგენს 40 მილ. მან. ეს კი დიდ თანხას არ შეადგენს სახელმწიფოსათვის.

ილ. ნუცუბიძე (ს. რ.) აღნიშნავს, რომ მთავრობა, როდესაც ითხოვს საემისიო უფლების გაგრძელებას, მუდამ ერთი დებულებით ასაბუთებს თავის მოთხოვნას, მეტი გამოსავალი არ არის და ეს უფლება უნდა მოგვეცესო. ჩვენც გვრწმუნით იმას, რომ ახლა მეტი გამოსავალი არ არის, მაგრამ ჩვენ ვეკითხებით მთავრობას: რატომ ვერ მოახერხა მან ბონების გამოცემიდან დღემდე ჩვენი ფინანსიური მდგომარეობის ოდნავ მაინც შენელება? ჩვენ ბევრს არ მოვითხოვთ: ჩვენ მოვითხოვთ შემდეგს: დაგვანახვეთ ბატონებო, რომ ომის მიერ გამოწვეულ განმანადგურებელ პროცესს დაუყენეთ თუ არა წინ რამე? ეს ჩვენ არ გვინახავს, ჩვენ გვესმის მხოლოდ, რომ ყველაფერი ობიექტიური პირობების ბრალიაო. ჩვენ კი ვფიქრობთ, რომ ყველაფერი არ არის ობიექტიური პირობების ბრალი, სუბიექტიური ელემენტიც არის დამნაშავე ამ ფინანსიურ არევ-დარევაში.

ასიგნაციების გამოცემამ დაღუპვის კარამდე მიიყვანა საფრანგეთი დიდი რევოლიუციის დროს, მე მეშინია, რომ ჩვენც ისე არ დაგვემართოს. ამიტომ საჭიროა: სახალხო მეურნეობის თავის დონეზე აყვანა, აქტიური საფინანსო ბალანსის შექმნა. აქ სთქვა მომხსენებელმა, რომ დიდ იმედებს ვამყარებთ სესხზეო, მე გარწმუნებთ თქვენ, რომ ბურჟუაზიული ევროპა სახეიროდ არაფერს არ მოგვცემს. მით უმეტეს ჩვენ ვერ ვიშოვით აქ არა. ამიტომ ოქროზედ ჩვენს ვალიუტას ვერ დავამყარებთ. ეს უნდა იცოდეს ფინანსიურმა უწყებამ. დასასრულ ორატორი მოითხოვს, რომ მთავრობამ დაანახოს მათ, რომ ფინანსიური მდგომარეობა ოდნავ მაინც გაუმჯობესებულია.

თ. ღლონტი: ამბობს, რომ ეხლა უფრო კარგი მდგომარეობაა, ვინემ სამი ოთხი თვის წინეთ იყო. მარტო ობიექტიური პირობები არაფერ შუაშია. სუბიექტიური პირობებიც მეტად ხელს უწყობს ჩვენი ფინანსების არევ დარევას. მართალია, ობიექტიური პირობები დიდ როლს თამაშობენ, მაგრამ ისიც უდაოა, რომ ჩვენ ფინანსებს [illegible] ფინანსთა უწყებამ განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიაქციოს სპეკულიაციის წყაროს. ორატორი აღნიშნავს, რომ ბათუმს ამ ჟამად დიდი გავლენა აქვს ჩვენს ეკონომიურ და ფინანსიურ მდგომარეობაზეო და ფინანსთა უწყებამ მოვალეა იზრუნოს იმისათვის, რომ ბათუმი ჩვენ გადმოგვეცეს დროებით მაინც, სანამ მისი საკითხი საბოლოოდ გადაწყდებოდეს. შემდეგ ორატორი ყურადღებას აქცევს შემდეგს: სპეკულიაცია იზრდება, მთავრობაც თან მისდევს ამ ზრდას და ფასებს სწევს იმ საქონელზე, რომელიც მას საწყობებში მოეპოვება. უკეთესი იქნებოდა, რომ მთავრობა არ აწევდეს ფასებს.

აქ თავმჯდომარე აწყვეტინებს ორატორს სიტყვას და აცხადებს, რომ თანახმად წინანდელი დადგენილებისა პარასკეობით ორ საათზე განხილულ უნდა იქნას შეკითხვები.

შეკითხვა ნაციონალისტური ფრაქციის მთავრობისადმი აფხაზეთში მონოპოლის განხორციელების შესახებ.

გრ. ვეშაპელი. ასაბუთებს შეკითხვას და ამბობს: 24 ოქტომბრის დეკრეტის ძალით თუთუნის მონოპოლიის განსახორციელებლათ უნდა შემდგარიყო ერთი ორგანო, რომელშიაც შევიდოდნენ როგორც მთავრობის, ისე საზოგადოებრივი ორგანიზაციების და თუთუნის მრეწველთა წარმომადგენელნი, ამ ორგანოს შეთანხმებით უნდა გამოემუშავებია მტკიცე ფასები. ასეთი ორგანოს არსებობა არა ჩანს ოფიციალურად. მხოლოდ ვიცით, რომ აფხაზეთში მომარაგების სამინისტროს მიერ დანიშნულია ერთი პირი, რომელსაც მინდობილი აქვს თამბაქოს მონოპოლიის განხორციელება. ამ რწმუნებულის მოქმედებაზე უამრავი საჩივრებია. მრეწველთა საზოგადოება ძლიერ უკმაყოფილოა ამ გარემოებით. მე სპეკულიანტების დაცვისაგან შორსა ვარ, მაგრამ მაინც უნდა განვაცხადო, რომ ამ შემთხვევაში მრეწველები არ არიან მტყუანი; მათ ერთნაირი ტრადიცია აქვთ და ძნელია სადემორკაციო ხაზის გავლება მრეწველ მწარმოებელთა შორის, ისე მე დროთ არიან ისინი დაკავშირებულნი. თუ რაიმე ზომები არ იქნა მიღებული თამბაქოს, კულტურა დაეცემა და ეს ჩვენ დიდ ზარალს მოგვიტანს. საქართ. თამბაქოს მონოპოლია არ ტარდება კანონიერად და ამას მივაქცევ მთავრობის ყურადღებას.

ივ ჭავჭავაძე (მომარაგების მინისტრის ამხანაგი) აცხადებს, რომ სამინისტროს ამ საკითხის შესახებ არავითარი საჩივარი არ მოსვლია. მან მოითხოვა ცნობები ამ საკითხის შესახებ და მიღებისთანავე პასუხს გაგცემთ.

მთავრობას [illegible] დევ გასცეს პასუხი შეკითხვას.

შეკითხვა გადაიდო.

(დასასრული იქნება).

ქალაქის საბჭოს სალიკვიდაციო კომისია.

ბოლო ხანებში საგრძნობლად გახშირდა ვაჭარ მწარმოებელთა მიერ წარმოების შემცირება, ან და სრული ლიკვიდაცია. ამ გარემოებას მიაქცია რა ყურადღება შრომის სამინისტრომ, წინადადება მისცა ქალაქის საბჭოს ამოერჩია სალიკვიდაციო კომისია, რომელიც ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში გამოარკვევდა ლიკვიდაციის მიზეზებს. არც ერთ ვაჭარ-მწარმოებელს უფლება არა აქვს მოსამსახურეთა შტატი შეამციროს, ან და წარმოება შეაჩეროს, თუ სალიკვიდაციო კომისიის მიერ წინასწარ დასტური არ მიიღებს. კომისიაში შედის ქალაქის საბჭოს, სავაჭრო პალატის, პროფესიონალურ კავშირების, ვაჭარ-მრეწველთა მოსამსახურეთა კავშირისა და კოოპერატივთა კავშირის (ფაქტიურად უკანასკნელნი სხდომებს არ ესწრებიან) წარმომადგენელნი. თავმჯდომარეა იოსებ ირემაშვილი, მდივნად აკაკი ტყემალაძე. ხსენებულმა კომისიამ მუშაობა დაიწყო 1919 წლის 1 ოქტომბერს: 1920 წლის 31 იანვრამდის კომისიას ჰქონდა 15 სხდომა. გაარჩია 47 საქმე. სამ შემთხვევაში ნება დართო მწარმოებელთ მუშა-მოსამსახურეთა შტატის შემცირება (სულ სამი კაცი და ორი ქალი), დანარჩენ შემთხვევებში შუამდგომლობა შტატის შემცირების შესახებ უარყოფილ იქმნა, ე. ი. წინადადება განცხადებისა ადგილზე იქმნა დატოვებული 210 მუშა (117 კაცი, 93 ქალი). ყოველ ჯამაგირების გადიდების შემდეგ სატარიფო პალატის მიერ ასეთი განცხადებები მატულობენ. სალიკვიდაციოს და მის რაოდენობის შესახებ მსჯელობა მომრიგებელ კამერის საქმეა და კომისია მის მსჯელობაში არ შედის. კომისიის შესანახად თვეში 2.000 მანეთი იხარჯება, რაც ქალაქის გამგეობას და სავაჭრო პალატას აქვს თანაბრად დაკისრებული. კომისიის სხდომები ხდება სამშაბათობით, საღამოს 7 საათზე საბჭოს კანცელარიაში. მისამართი-საბჭოს კანცელარია აკაკი ტყემალაძეს.

ქ. შ. წ.-კ. გამავრც. საზოგადოებაში.

წლიური კრება.

ამ მოკლე ხანში მთავარი გამგეობა წ. კითხვის გამავრც. საზოგადოების წლიურ კრებას [illegible]

უკანასკნელ ხანში წ. კ. საზოგადოების განყოფილებანი დიდს უმოქმედობას იჩენენ. საზოგადოების ტფილისის განყოფილება მათ შორის აღსანიშნავია. იმან სრულიად შეწყვიტა მოქმედება და ფაქტიურად აღარ არსებობს. ასევეა თითქმის საქართველოს დანარჩენი კუთხეებშიც. გამონაკლისს შეადგენენ განაპირა კუთხეების განყოფილებანი.

ზაქის განყოფილება.

ზაქის განყოფილებას არა თუ არ შეუწყვეტია მოქმედება, გააცხოველა კიდეც. განყოფილებას, სხვათა შორის, გადაწყვეტილი აქვს მომავალში უფრო ფართო მასშტაბით აწარმოოს სწავლა განათლების საქმე. ამ ჟამად ინახავს სკოლას, რომელსაც სამი მასწავლებელი ჰყავს, მომავალ სამოსწავლო წლიდან მოწვეულ იქნება კიდევ ერთი მასწავლებელი.

კავკავის განყოფილება.

მხნედ მოქმედებს კავკავის განყოფილებაც, რომელიც ამ ჟამად ინახავს სკოლას, სადაც 165 მოწაფეა და 8 მასწავლებელი.

ბათუმის განყოფილება.

ეს განყოფილებაც კვლავ მოქმედებს და საქართველოში უდგას მრავალ კულტურულ განმანათლებელ საქმეს. სხვათა შორის, ინახავს ქართულ სკოლას.

დეპეშები.

(საქართვ. დეპეშათა სააგენტო).

ფრანგული პრესა.

უნგრეთის არჩევნები მონარქისტების გამარჯვებით გათავდა.

იტალიელ რკინის გზელთა გაფიცვა თავდება. გაფიცულებთან მოლაპარაკება სწარმოებს.

(დასაწყისი არ მიგვიღია) მოლაპარაკება სწარმოებდა იმ მიზნით, რომ დაესხათ ბაზა თავდაცვით კავშირისა. ამ მოლაპარაკებამ, რომელიც ბელგიის დამოუკიდებლობის შენახვის სურვილს ეთანხმება, მეტად წაიწია წინ და კონვენციის შეკვრა უახლოეს მომავლის [illegible] რეთვე ეკონომიურ საკითხების შესახებ. ამ მოლაპარაკებას გააგრძელებენ ორივე სახელმწიფოს მინისტრები პარიზში.

ლოიდ ჯორჯი, მილიერანი და ნიტი ხელახლა განიხილავენ ომის კანონების დარღვევაში დამნაშავეთა გაცემის საკითხს.

„ივნინ სტანდარტი“ ავტორიტეტული წყაროებიდან იუწყება: ექს კაიზერისა და გერმანიის მიერ ომის კანონების დარღვევაში დამნაშავეთა გაცემის საკითხი ახალ ხასიათს ღებულობს. მილიერანმა და ნიტიმ პრინციპიალურათ მიიღეს გადაწყვეტილება: შეიკრიბონ ლონდონში კონფერენციაზე, რომელშიც მონაწილეობას მიიღებენ ლოიდ ჯორჯი, ლორდ კერზონი და ელჩები საფრანგეთისა, იტალიისა და იაპონიის, რათა ხელახლა განიხილონ ეს საკითხი.

გერმანიის საქმეთა ვექილის მაიერის მიერ მილიერანისადმი რწმუნებულობის ბარათის გადაცემას არავითარი სადღესასწაულო ხასიათი არა ჰქონია. საუბარმა გასტანა 15 წუთამდის.

სამხედრო მინისტრმა ანდრე ლეფევრმა ხუთშაბათ დილით საფრანგეთის სამი მარშალი მიიღო. საათნახევარ თათბირის შემდეგ უმაღლესმა სამხედრო უფროსებმა იმსჯელეს უმაღლეს სამხედრო საბჭოს საბოლოო ორგანიზაციის შესახებ. სამხედრო მინისტრის მიერ დამზადებულ დეკრეტში შეიტანეს ცოტაოდენი ცვლილებანი.

სენატში

1. საქმე № 1. საკასაციო საჩივარი ბრალდებულ სერგო სილანტიევის დამცველის ნაფიც ვექ. ტურკევიჩისა ტფილისის სასამართლო პალატის განაჩენზე. სილანტიევს ბრალდება დანაშაული, გათვალისწინებული 1 ნაწ. 1484 მუხლ. სისჯ. დებ.

2. საქმე № 23. საკასაციო საჩივარი ბრალდებულ ივანე ერმილის ძე გურულისა, ტფილისის სასამართლო პალატის განაჩენზე. გურულს ბრალდება დანაშაული, გათვალისწინებული 2 ნაწ. 1455 მუხ. სისჯ. დებ.

3. საქმე 49. საკასაციო პროტესტი ტფილისის საგანგებო სასამართლოს პროკურორის ამხანაგის შალიბაშვილისა, ხსენებულ სასამართლოს განაჩენზე დავითაშვილის და სხვების საქმის შესახებ. ბრალდებულთ ედებათ ბრალი სისჯ. დებ. 1629 მუხ. გათვალისწინებულ ბოროტმოქმედებაში.

[illegible] ბრალი გათვალისწინებული 1483 მუხ. 2 ნაწ. სისჯ. დებ.

მინისტრი ნოე რამიშვილი დ. ტყიბულში.

22 იანვარს ქუთაისიდან ტყიბულისკენ გაემგზავრა შინ. საქ. მინ. ნ. რამიშვილი. მინისტრის წასვლის მიზანს შეადგენდა მაღაროების დათვალიერება და მუშებისათვის მოხსენების გაკეთება საქართველოს დღევანდელ მდგომარეობაზე. სად. ხრესილში მინისტრს დახვდა ჩამწკრივებული ადგილობრივი სასწავლებლის მოწაფეები, მასწავლებლების ხელმძღვანელობით და ტყიბულის რაიონის კომისარი. მინისტრს მოხსენება გაუკეთა კომისარმა რაიონის მდგომარეობაზე, საიდანაც გამოირკვა, რომ დღეს ტყიბულის მხარეში სრული წესიერება სუფევს: არ არის ყაჩაღობა და სხვა ბოროტ მოქმედებანი, სწარმოებს დაღებითი მუშაობა ხალხის კულტურულათ წინ წასაწევათ. არსდება სკოლები, სამკითხველოები და სხვა. აგრეთვე ნორმალურათ მიმდინარეობს ერთდროული გადასახადის აკრეფა რაიონში და ამ მოკლე დროში სრულიად მოთავდება. აგრეთვე აღნიშნა კომისარმა, რომ ხალხში შიმშილობა დაიწყო და საჭიროა დროზე ზომების მიღებაო. მინისტრმა გასცა კომისარს და იქ დამსწრე საზოგადოებას, თუ რა ზომები აქვს მიღებული მთავრობას შიმშილობის წინააღმდეგ და აღუთქვა, რომ ამ მხრივ მთავრობა ყოველგვარ საშუალებას იხმარს, რომ ხალხი დააკმაყოფილოს. მინისტრის შეკითხვაზე—თუ რა გამოიწვია ხალხში დამოუკიდებლობის ცნობამ, კომისარმა უპასუხა, რომ დიდი და პატარა აღფრთოვანებულია ამ მოვლენით და ყველას უკვირს, თუ როგორ მოახერხა ეს ჩვენმა მთავრობამ. მინისტრი იქვე ჩამწკრივებულ მოწაფეებს ესაუბრა, მისცა მათ სხვადასხვა კითხვები, ელაპარაკა მასწავლებლებს სწავლების მდგომარეობაზე, დაათვალიერა [illegible]

იკრიბება ერთხელვე დანიშნულ ადგილას, გაშლილ ჰაერზე. ეს შესაძლებელი ხდება იქ, იმიტომ რომ ეს კანტონები პატარა მისუვერენული სახელმწიფოებია; კრებას ესწრება 10,000 ან 15.000 მოქალაქე. არ ვთვლით ბავშვებს და ქალებს, რომელთაც აგრეთვე შეუძლიათ დაესწრონ კრებას. მთელი ხალხი როგორც სუვერენული და პირდაპირი კანონმდებელი კრება ისმენს კანტონის საერთო მდგომარეობას, სწყვეტს საფინანსო და საბიუჯეტო საკითხებს, სცვლის და ადგენს კანტონალურ კანონებს, ნიშნავს მოხელეებს და სხ. ამ ხალხის საკანონმდებლო კრებაზე გასაოცარი წესიერება სუფევს. სრული თავისუფლებაა სიტყვის, მაგრამ ამით არავინ სარგებლობს, რომ წესრიგი დაარღვიოს და საერთო მუშაობას ხელი შეუშალოს, ორატორებს განსაკუთრებული მოთმინებით უსმენენ. ყველა გრძნობს, რომ საკანონმდებელო კრებაა და სწყდება სახელმწიფოებრივი საკითხები. სახალხო კრება სულ პირველად ირჩევს კანტონის პირველ მაგისტრატს-მოხელეს, რომელსაც ეწოდება dandamann-n, იგი ირჩევა ახლოდ შემდეგ კრებამდე, ე. ი. მხოლოდ ერთი წლით. იგი არის ამავე დროს კანტონალური მთავრობის თავმჯდომარე და მთელი კანტონის წარმომადგენელი და თავმჯდომარე. მთავრობა აქ პოლიტიკურ პასუხისმგებლობას მოკლებულია, იგი უმაღლესი მოხელეების საქმიანი და ამსრულებელი კრებულია და მეტი არაფერი.

ასეთია შეურყეველი ტიპი პირდაპირი დემოკრატიის.

ყველა მიხვდება, რომ ასეთი დემოკრატიული წყობილების მაგალითი. ჩვენი კონსტიტუციის სამუშაოდ ვერ გამოდგება ჩვენი ხალხის და ჩვენი სახელმწიფოს ტერიტორიის რაოდენობა და სივრცე ვერ გაამართლებს ასეთი დემოკრატიის შემოღებას. ამას არ უწყობს ხელს არც ჩვენი ისტორიულ-კულტურული ტრადიცია და უფლებრივი შეგნება. ჩვენი ეკონომიური და პოლიტიკური მდგომარეობაც ისეთნაირია, რომ წარმოუდგენელია იგი მოთავსდეს ასეთი პირდაპირი დემოკრატიის საკონსტიტუციო ფარგალში. არც ის უნდა დავივიწყოთ, რომ შვეიცარიის ის კანტონები, სადაც წმინდა პირდაპირი დემოკრატია განხორციელებული, არ წარმოადგენენ კონფედერაციაში იმ მოწინავე კანტონებს, რომელთა საზოგადოებრივი და კულტურული ცხოვრება მისაბაძავი იყოს კულტურულათ ჩამორჩენილ ქვეყნისთვის. რუსო მართალია: იდეალურათ რომ წარმოვიდგინოთ საკითხი, ხალხის პირდაპირი კანონმდებლობა, ცხადია, ნაციონალური სუვერენიტეტს უფრო შეეფერება. მაგრამ იგი, როგორც საერთო წესი პირდაპირ განუხორციელებელია თანამედროვე დემოკრატიულ სახელმწიფოებში. ის მთელ დედამიწის ზურგზე მხოლოდ რამოდენიმე პაწაწკინტელა დემოკრატიულ ნახევრად სუვერენულ სახელმწიფოებში არსებობს. მისი განხორციელება რომ ეცადათ თანამედროვე დიდ და საშუალო დემოკრატიულ სახელმწიფოთა პირობებში, ნაციონალური სუვერენიტეტის პრინციპი არსებითად გაყალბდებოდა, ხალხის პოლიტიკური წინამსვლელობა შეფერხდებოდა, სახელმწიფოებრივი მთლიანობა დაირღვეოდა და არევ დარევა და თუ შეიძლება ითქვას, სახელმწიფოებრივი შეუძლებლობა გაბატონდება. ამას კარგათ გრძნობდა თვითონ რუსო.

პ. საყვარელიძე.

(შემდეგი იქნება).

დაწყლებ: საწირის თემის გამგეობის თავმჯდომარე და მასწავლებლები. მინისტრს მოახსენა თემის გამგეობის თავმჯდომარემ ამხ. მ. გაბადაძემ, რომელმაც გააცნო თემის მდგომარეობა, გააცნო აგრეთვე, თუ რა გააკეთა თემის გამგეობამ. გამოირკვა, რომ თემში უკვე მოკრებილი ერთდროული გადასახადი, მინისტრი ყველა სოფლებში, სკოლა სამკითხველოებით, ქითლები გზები და სხვა. შემდეგ მინისტრმა ინახულა ადგილობრივი მასწავლებლები, შეიარა სკოლებში, მისცა შეკითხვები მოწაფეებს და აქედან გაემგზავრა ტყიბულში.

სად. ტყიბულში მინისტრს შეხვდნენ მაღაროების მუშათა და ადმინისტრაციის წარმომადგენლები, სადაც გაემგზავრა მაღაროებში. მაღაროებში კრება მოწყვეს იყო დილის 3 საათისთვის. სანამ კრება დაიწყებოდა, მინისტრმა დაათვალიერა მაღაროები. 3 საათზე კრებას ხსნის ამხ. ს. მეზურნე და აცნობს კრებას, რომ მოსულია შინ. საქ. მინისტრი, რომელსაც სურს მოხსენება გააკეთოს თქვენთანო. როგორც კი გამოჩნდა მინისტრი, მუშათა ორკესტრი უკრავს ეროვნულ ჰიმნს და მუშებიც გაიმის დაუსრულებელი ურა. მინისტრი ულოცავს კრებას საქართველოს დამოუკიდებლობის აღიარებას დიდი სახელმწიფოების მიერ და აცნობს კრებას, თუ რის შედეგათ მოხდა ეს. შემდეგ დაწვრილებით აცნობს თუ რა შემოქმედებითი მუშაობას აწარმოებდა საქართველოს მთავრობა ამ ორი წლის განმავლობაში, თუ როგორ განამტკიცა მან შინაური სიმტკიცე და სიძლიერე—როგორ საგარეო პოლიტიკას აწარმოებდა ის მეზობელ სახელმწიფოებთან, რის მიზეზი იყო, რომ მან ძლიერ გარემოცვა მტრები, როგორ მოუწყო გვერდი და ჯარი. როგორრა დაცვინებულ სწავლა განათლების საქმე, როგორ გატარდა მშრომელ ხალხის სასარგებლო მიწის რეფორმა ცხოვრებაში და სხვა.

და ყველა ამ შინაური სიმტკიცე-სიძლიერე და საგარეო პოლიტიკის ისე წარმოებამ, რომელიც არ ეწინააღმდეგება საერთაშორისო დემოკრატიის მისწრაფებას ჩვენ ამ გამარჯვებამდე, ამბობს ის და იქვე კითხვას სვამს—თუ რატომ რუსეთის არც საბჭოთა მთავრობა და არც კოლჩაკ დენიკინი არ აცნეს დიდი სახელმწიფოებმა. რატომ დიდი რუსეთი, სადაც 180 მილიონი ხალხი ცხოვრობს, არ გახდა დიდი ცნობისა და [illegible] 3 მილიონიანი ხალხი კი? მაშინ როგორ იტანება იქ მუშათა კლასი შიმშილით, სიცივით და სახადით, მოჰყავს დაწვრილებით ცნობებისანდოვანის ფასების. (რაც მუშებში ძლიერ განცვიფრებას იწვევს) აცნობს კრებას, თუ რამდენი პროცენტი იხოცება შიმშილით, სიცივით და სახადით და სხვა (აქ მინისტრი ხელმძღვანელობდა ოფიციალური ცნობებით, რომელიც გადმოცემულია ბოლშევიკების რადიოთი). შემდეგ დაწვრილებით უხსნის კრებას, თუ როგორ უარყვეს ბოლშევიკებმა ერთა თვითგამორკვევის უფლება, რა დამოკიდებულებაში არის პატარა ერებთან და ამბობს, რომ ჩვენ ვერ მივეღეთ ბოლშევიკების წინადადება სამხედრო კავშირის შეკვრის შესახებ დენიკინის წინააღმდეგ, რადგან არ გვინდოდა ჩვენ რეოდით რუსეთის შინაურ საქმეებში, და მით ჩვენი დემოკრატია გადავებოდა მსხვერპლი იმ დანთებულ ცეცხლისა, რომელიც რუსეთში არსებობს. ჩვენ ვადგივართ საერთაშორისო დემოკრატიის გზას, არც სხვას ვეცემით და არც ჩვენ უნდა დაგვეცენ და თუ ვინმე გაბედავს ჩვენზე თავდასხმას მაშინ მთელი საქართველოს დემოკრატია, მთავრობასთან, ჯართან და გვარდიასთან ერთად დადგება ფეხზე და დაიცავს თავის მოპოვებულ უფლებებს. და ბოლოს მინისტრი ათავებს შემდეგ სიტყვებით: გაუმარჯოს საქართველოს დამოუკიდებლობას, გაუმარჯოს ჯარს და გვარდიას.

გაუმარჯოს საქართველოს მთავრობას, გაისმის „ვაშას" ძახილი და ტაშის გრიალი, ორკესტრი უკრავს ეროვნულ ჰიმნს. კრებას გამოაქვს შემდეგი დადგენილება: „მოისმინა რა მოხსენება შინაგან საქმეთა მინისტრის ნოე რამიშვილის, ტყიბულის მაღაროების მუშები სავსებით კმაყოფილია მთავრობის მოქმედებით და მისი პოლიტიკური ხაზით, რომელმაც საქართველოს დემოკრატია მიიყვანა ამ ჩვეულ გამარჯვებამდე. ტყიბულის მაღაროების მუშები ფიცსა სდებენ, რომ ის ყოველთვის გვერდში ამოუდგება მთავრობას და საქართველოს მუშათა კლასს, რომელთანაც ერთად დაიცავს დემოკრატიულ რესპუბლიკას".

ამის შემდეგ კრება იშლება და მიმავალ მინისტრს ტაშის ცემით, „ვაშას" და „გაუმარჯოს" ძახილით აცილებენ. საღამოს გაიმართა ბანკეტი, რომელსაც დაესწრენ სტუმრები, ადმინისტრაცია და მუშათა წარმომადგენლები. წარმოითქვა სიტყვები ნოე ჟორდანიას, მთავრობის, დამოუკიდებელ საქართველოს და სხვა სადღეგრძელოები. მინისტრი 25 იანვარს დილით დაბრუნდა ქუთაისში. მუშები მეტათ კმაყოფილი დარჩენ მინისტრის ჩამოსვლით.

„ერთ".

1 ნახევარ მილიონ მანეთის ნაქურდალის აღმოჩენა.

1919 წ. დეკემბრის 29 ს ქართულ სატრანსპორტო საზოგადოების თავმჯდომარემ გურამოვმა განუცხადა სისხ. სამ. მილიციას, რომ საზოგადოების საწყობიდან მოუპარავთ ავტომობილების კამერები და სახურავები სულ 1 500.000 მ. ბოროტ-მოქმედთა აღმოჩენა მილიციის უფროსმა ფაჩულიამ მიანდო თავის თანაშემწეს გრიგოლ ლორთქიფანიძეს და უფროს აგენტს იოსებ იაკობოვს. ლორთქიფანიძემ და იაკობოვმა დამნაშავენი აღმოაჩინეს და შეიპყრეს. გამოირკვა, რომ ქურდობა ხდებოდა სისტემატიურათ ნოემბრის ბოლოთან დეკემბრის შუა რიცხვებამდე. ქურდები აღმოჩნდენ: ამბაკო ჭავჭანიძე (ყარაული) და ვლადიმერ გიორგაძე, სატრანსპორტო საზოგადოების ყოფილ შოფერის კონსტანტინე წივწივაძის აქტიური მონაწილეობით და მისი თანაშ. გრიგოლ ორმოცაძის, რომლებიც დანაშაულში გამოტყდენ და განაცხადეს, რომ ყველა მოპარული ნივთები მათ მიყიდეს შოფერს მიხეილ აბაკუმოვს, რომელსაც აღებულ ფულით საკუთარი ავტომობილიც შეუძენია. ავტომობილი შეუძენია აგრეთვე შოფერის ყოფილ თანაშემწეს ორმოცაძეს. მიხეილ აბაკუმოვს მიუყიდია მოპარული ნივთები:

1. ანჯელო სანგუნეტისთვის, 2. ფელიკს ბეკისთვის, 3. ოსკარ გილბერტისთვის, 4. საამხ. სამინ. ტეხნიკ. სექციის შოფერისთვის გიორგი ბიბილაშვილისთვის, 5. შოფერ იაკობ კანაკ ნკოსთვის და სტეფანე ბაკულევისთვის. ანჯელოსან [illegible] გუგინეტის მიუყიდია 26 ცალ. პოკრ. გარეგნისთვის (ოლღ. ქ.). ფელიქს ბეკს მიუყიდია 1 ცალი ბორჩალოს ქალაქ თვითმმართველობისთვის და 4 ც. სოლოგუბის და სტეფანე ბაკულევს 30 ც. საზოგ. „ფრუმის" საწყობის პატრონისთვის კონსტანტინე პიტოევისთვის. პიტოევს თავის მხრივ მიუყიდია ბაქოში ამხ. „ნობელი"-ს წარმომადგენლისთვის, რომელსაც უკვე წაუღია თავისი წილი ბაქოში, ოსკარ გილბერტს 23 ც. გაუყიდია ადერბეიჯანში.

დამნაშავენი: ამბ. ჭავჭანიძე, ვ. გიორგაძე, კონსტ. წივწივაძე, გრ. ორმოცაძე და მყიდველები, რომელთაც იცოდენ საქონელი მოპარული იყო, მიხეილ აბაკუმოვი, იტალიელი სანგუგინეტი, ო. გილბერტი, ფ. ბეკი, გ. ბიბილაშვილი, სტეფანე ბაკულევი, ი. კანანენკო დატუსაღებულნი არიან № 1 ციხეში, პიტოევი თავისუფალია ასი ათასი მან. თავდებით, ფიურსტენბერგი 200 000 მ.ნ. თავდებით. საქმე გადაეცა ტფილ. ოლქის სასამართ. პროკურორს.

სხვა და სხვა

✦ გამოვიდა სასოფლო-სამეურნეო ორკვირეულ ჟურნალ „მეურნე"-ს პირველი ნომერი. ჟურნალი შესდგება 24 გვერდისგან და კარგ ქაღალდზეა დაბეჭდილი. ჟურნალში მონაწილეობას იღებენ საქართველოს ყველა საუკეთესო აგრონომიული ძალები, ეკონომისტები და კოოპერატორები.

✦ მარტში მოხდება სატანთ. ვარჯიშო „შევარდენი"-ს საზ—ბის წევრთა დახურული შეჯიბრება ტანთ ვარჯიშობაში 1920 წ. პირველობის მისაღებათ ტფილისში. ასეთი შეჯიბრებები გაიმართება ყოველ წლიურათ. ამ ჟამათ კი სწარმოებს დახურული შეჯიბრება ატლეტიკის განყოფილებაში: სიმძიმის აწევა, ბოქსი და ჭიდაობა—საზ. „შევარდენ"-ში პირველობის ასაღებათ.

✦ თ. მთავრიშვილი და ამხ. ამ დღეებში გამოსცემს „სიტყვიერების თეორია"-ს, შედგენილი კათალიკოზ კირიონ II და გრ. ყიფშიძის მიერ და კაზმულ სიტყვიერების ქრისტომატიას „ჩვენი მწერლობა" წ. IV ს. გორგაძის მიერ შედგენილი და აკაკის „თამარ ცბიერი".

✦ რედაქციამ მიიღო მთავრიშვილის გამოცემანი: 1) „საშუალო ისტორიის სახელმძღვანელო" სერ. ცაგარელისა და 2) „ადამიანის ანატომია და ფიზიოლოგია" მ. ფ. ზაალიშვილის.

✦ დღეს, თებერვლის 1 ს, საღამოს 6 საათზე, კავკასიის საარქეოლოგიო ინსტიტუტის ბინაზე (ოლღას ქ., № 40) მოხდება საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების წევრთა ჩვეულებრივი საზოგადო კრება. კრების საგანია: 1) ს. გორგაძის მოხსენება — იოვანე დამასკელის მთავარი თხზულება „წყარო ცოდნისა" ქართულ მწერლობაში, და 2) ახალი წევრების არჩევა. კრებას გარეშეთაც შეუძლიანთ დაესწრონ.

✦ ცენტრალურმა ბაქტერიოლოგიურმა ლაბორატორიამ (სერგიევის ქუჩა № 4) მიიღო პარიზიდან პასტერის ინსტიტუტიდან დიფტერიტის საწინააღმდეგო ახალი შრატი, რომლის თვითეული ამპული შესდგება 2500 ერთეულიდან. შრატის გაცემა ავადმყოფთათვის შეიძლება მხოლოდ ექიმების გამოწერით. ავადმყოფის პატრონმა შრატის მოთხოვნასთან ერთად უნდა წარმოადგინოს შედეგები ტფილისის ერთ ერთ ლაბორატორიაში წარმოებულ ანალიზისა.

✦ ქალაქის სასკოლო კომისიამ დაადგინა 5000 მან. დახმარება აღმოუჩინოს ავლაბრის სამეცნიერო-საგანმანათლებლო დღეს.

✦ ქართველ ქალთა საზოგადოებამ ბრიტანიის უმაღლეს კომისარის ოლივერ უორდროპის ქალს ნინოს მიართვეს წმინდა ნინოს ძვირფასი ძველი ჯვარი.

✦ 30 იანვარს კათალიკოსის თავმჯდომარეობით გაიხსნა ტფილისის საეპარქიო კრება. განსახილველია სხვათა შორის შემდეგი საკითხები: სახელმწიფოსაგან ეკლესიის გამოყოფა, ეკლესიებისთვის ნორმების მიზომვა, სამღვთო სჯულის სწავლის შემოღება, საეკლესიო ქონების მოვლა პატრონობა და სხვა.

✦ კვირას, 1 თებერვალს გამოვა მევენახეთა და მეღვინეთა კონგრესის საბჭოს ორგანო—ჟურნალი „ვენახი და ღვინო".

✦ 30 იანვარს ჩქარი მატარებლით ადერბეიჯანის რესპუბლიკის დიპლომატიური წარმომადგენლის მოადგილე საქართველოში სამსახურის საქმეების გამო ბაქოში გაემგზავრა.

✦ დღეს დილის 11 საათზე ქართულ კლუბში შესდგება ქართულ დრამატიულ საზოგადოების კრება ახალ გამგეობის ასარჩევათ.

✦ ქალაქის გამგეობა აპირებს მიმდინარე [illegible] ტრონის სადგურების საშუალებით ნათდება ახოლოთ სოლოლაკი.

✦ კრონისლავ გერულმა ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის სამინისტროს მოხსენება წარუდგინა უცხოეთში სასოფლო სამეურნეო [illegible] ალების შესახებ.

✦ კვირას, დილის 11 საათზე, სტუდენტების საერთო ბინაზე, ყოფილი სასტუმრო „ბო მონდი" ვორონცოვის ძეგლის ახლო, შესდგება სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა დრამატიულ წრის სხდომა.

განცხადებანი

ქ. სოხუმის მომრიგებელი მოსამართლე იწვევს გარდაცვალებულ ჯამლატ ფარცვანიას მემკვიდრეებს, რათა მათ განაცხადონ თავისი უფლება ფარცვანიას ქონებაზე სამოქ. კან. კრებ. მე 1241 მუხ. აღნიშნულ ვადაში.
106 1—1

ფოთის მილიციის სამმართველო აცხადებს, რომ თამარა მიხეილის ასული კაჭახევას დაჰკარგვია მისი უვადო პასპორტი გაცემული ფოთის ყოფილ პოლიციის საამმართველოდან 1913 წ. № 270, რომელიც უნდა ჩაითვალოს გაუქმებულად. 57 1—1

მინა ფარნაოზის ძე ბერია აცხადებს, რომ მან დაჰკარგა მეოთხე ქვეითა ათასეულის უფროსის მიერ 27 სექტემბერს 1919 წ. მიცემული სამსახურის ნუსხა № 3. მპოვნელს სთხოვენ გაუგზავნოს პატრონს ხონში, წინააღმდეგ შემთხვევაში გაუქმებულათ ჩაითვალოს.
109 1—1

ივანე სიხარულიძე აცხადებს რომ მან დაჰკარგა ტფილისის სადგურის სამმართველოდან მიღებული შეშის მოთხოვნილება „ტრებოვანიე" № 1010, მოთხოვნილება გაუქმებულათ ჩაითვალოს. 139 3—1

დამზღვევი საზოგადოება „როსია" ამით აცხადებს, რომ პოლისი № 344612, მიღებული 1915 წლ. ოქტომბრის 23-ს სტეფანე სერგის ძე არუთინოვის სახელზე, დაკარგულია და გაუქმებულათ ითვლება. 117 3—2

გალის სამომრიგებლო უბნის მოსამართლე იწვევს ყარაში გარდაცვალებულ კიკო გეგიტოსძე კოტუას მემკვიდრეებს, რათა მათ განაცხადონ თავისი უფლება კოტუას ქონებაზე სამოქ. კან. კრებ. მე-1401 მუხ. აღნიშნულ ვადაში. 62 1—1

იუსტინე დიმიტრის ძე უგულავა აცხადებს, რომ მან დაჰკარგა პასპორტი, სალდათობის მოწმობა სურათით, მეუღლის სურათი და საფულე 700 მან. მისამართი: ტფილისი ანდრონიკოვის ქუჩის და ფოთის ქუჩის კუთხე № 4. კირილე ცაგარეიშვილის სახლი უგულავას. ვინიცობაა არ ინახოს საბუთები გაუქმებულათ ჩაითვალოს.
126. 3—2

გრიგოლ კონსტანტინეს ძე ტაბიძე აცხადებს, რომ მან დაჰკარგა, ახალ სენაკის სადგურზე 2,750 მან. და ს. ქვალონის ერობიდან აღებული სამგზავრო მოწმობა № 75, პარტიული წიგნაკი № 45 და სხვადასხვა საბუთები და ანგარიშები. მოწმობა და საბუთები გაუქმებულათ ჩაითვალოს. 147 3—1

[illegible] მან დაჰკარგა იარაღის ტარების მოწმობა აღებული ტფილისის მილიციის უფროსისგან, ხე ოქროულები, და საფულე 110 მან. მპოვნელს სთხოვს ფული დაიტოვოს და საბუთები მოუტანოს შემდეგი მისამართით: მეორე უბანი რკინის გზის ლიანდაგის გარეთ, საკუთარი სახლი ის. შაუმოვს. 141 3—2

ნიკოლოზ ზურაბის ძე წვერიკმაზაშვილი აცხადებს, რომ მან დაჰკარგა უვადო პასპორტი მიღებული ტფილისის პოლიცმეისტერის კანცელარიიდან. პასპორტი გაუქმებულათ ჩაითვალოს.
158 3—1

სოფელ ქარელში მცხოვრები ნინო სიმონის ასული ციციშვილი აცხადებს, რომ მან დაჰკარგა სახლ კარის და მამულის ნასყიდობა დამტკიცებული ტფილისის საოლქო სასამართლოს უფროს ნოტარიუსის მიერ 1902 წ. ნასყიდობა გაუქმებულათ ჩაითვალოს. 157 3—1

აუქციონი

ქუთაისის კანტორა რუსეთის ხატრანსპორტო დამზღვევი საზოგადოებისა

ამით აცხადებს, რომ 18 თებერვალს ამა წლის დილის 11 საათზე გაიყიდება საჯარო ვაჭრობით შემდეგი დარჩენილი საქონელი: მიღებული გასაგზავნათ კავკავში ქუთაისის კანტორის კვიტანციით № 6605171—159 ფუთი დაფნის ფოთოლი, ბორჯომიდგან მიღებული კვიტანციით № 6097818—26 ფუთი ნაძვის ხის ქერქი. ნახვა კერძო პირთ შეუძლიათ დაყიდვის დღეს.
161 3—1

გზათა დეპარტამენტი

ამით აცხადებს, რომ თანახმად მთავრობის წ. წ. 18 დეკემბრის დადგენილებისა განზრახულია ტყიბულის ქვა-ნახშირის გასაღება გადაეცეს საგენტოს, რომელსაც ქვა-ნახშირი დამთმობა კერძო პირებზე გასაყიდათ დაწესებულ ფასებზე განსაზღვრული %, ის დაკლებით. საგენტო ვალდებული იქნება წელიწადში განსაზღვრული minimum-ი ქვა ნახშირისა გაიტანოს მაღაროებიდან გასაყიდათ და გაჰყიდოს მხოლოდ გზათა დეპარტამენტის მიერ ნებადართულ ფასებში, ხელშეკრულების უზრუნველსაყოფათ საგენტო ვალდებული იქნება წარადგინოს ხაზინაში განსაკუთრებული თანხა, რომელიც ხელშეკრულების ვადის გასვლამდე ჩება ხაზინაში. დაწვრილებითი ცნობები და ხელშეკრულების პროექტის გაცნობა შეიძლება გზათა დეპარტამენტის კანცელარიაში კვირა-უქმე დღეებში 11—12-ს, საქმის დღეებში კი ნაშუადღევის 2—3 საათამდე.

იმ პირთ, რომელთაც სურთ საჯარო შეჯიბრებაში მონაწილეობის მიღება უნდა შეიტანონ სახაზინო რკინის გზების მთავარ კასაში 50000 მანეთი და ამის შესახებ კვიტანციასთან ერთად დახურულ კონვერტში ჩადებულ ბარათით წარმოადგინონ თავისი პირობანი გზათა დეპარტამენტის კანცელარიაში ამა წლის 15 თებერვლამდე, რომელ დღესაც მოხდება შეჯიბრება. შეჯიბრებაში მონაწილეობის მისაღებად შეტანილი 50000 მანეთი უკანვე დაუბრუნდება შეჯიბრებაში დამარცხებულთ, ხოლო გამარჯვებულს ჩაეთვლება ხელშეკრულების უზრუნველსაყოფად ხაზინაში წარსადგენ ფულში.
5—3

გზათა დეპარტამენტი.

სტამბა საქართველოს რესპუბლიკის [illegible]
რედაქტორის მოადგ. ამხ. გრიგოლ მაჭავარიანი